

Adı: Lisesi	Puan
Soyadı	10. Sınıflar Tarih Dersi	
Sınıfı:	No:	2025- 2026 Eğitim Öğretim Yılı 1. Dönem 1. Yazılı

SORULAR**Öğrenme Çıktısı: TAR.10.1.1. Soru sayısı: 1**

1- Anadolu'ya yönelik Türk akınları MÖ 8. yüzyılda İskitler ile başlamış, Hunlar ve Sibir Türkleri ile devam etmiştir. Ancak bu akınlar yerleşme amacı taşıymıyordu. 11. yüzyıla gelindiğinde ise artan nüfusları, Horasan ve Maveraünnehir'deki siyasi baskılar ve toprak yetersizliği gibi nedenlerle Oğuz Türkleri için yeni bir yurt arayışı zorunlu hale gelmiştir. Bu dönemde Bizans İmparatorluğu'nun iç karışıklıklar yaşaması, Balkanlar'da Peçenekler ve Kumanlar gibi diğer Türk boylarıyla mücadelesi ve halktan ağır vergiler toplaması gibi faktörler, Türklerin Anadolu'ya yerleşmesini kolaylaştırmıştır. Malazgirt Zaferi'nin ardından Anadolu, Batılı tarihçiler tarafından "Türkiye" olarak anılmaya başlanmış ve tam bir Türk yurdu haline gelmiştir.

- a) Metne göre, 11. yüzyılda Oğuz Türklerini Anadolu'ya yönelten siyasi ve sosyal nedenlerden iki tanesini yazınız. (..... puan)

Horasan ve Maveraünnehir bölgelerinde Karahanlı ve Gaznelilerin baskısı altında kalmaları.

Nüfuslarının artması ve sahip oldukları toprakların yetersiz kalması.

- b) Metinden yola çıkarak, Bizans İmparatorluğu'nun hangi iç ve dış sorunlarının Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini kolaylaştırdığını açıklayınız. (..... puan)

Metne göre Bizans İmparatorluğu'nun Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesini kolaylaştıran çeşitli sorunları vardı. Dış sorun olarak, Balkanlar'da Oğuzlar (Uzlar), Kumanlar ve Peçenekler gibi diğer Türk boylarıyla mücadele etmesi Bizans'ı zayıf düşürmüştür. İç sorunlar ise daha çeşitlidir: sık sık yaşanan hükümdar değişiklikleri nedeniyle devlet düzeninin bozulması, halkın devlete olan güveninin sarsılması, ordunun masraflarını karşılamak için halktan ağır ve adil olmayan vergiler toplanması ve tekfurların (yerel yöneticilerin) halka zulmetmesi gibi nedenler Bizans'ın direncini kırmış ve Türklerin Anadolu'ya yerleşmesini kolaylaştırmıştır.

Öğrenme Çıktısı: TAR.10.1.2. Soru sayısı: 4

2- Büyük Selçuklu Devleti'nde uygulanan "İkta Sistemi"ni tanımlayınız ve bu sistemin devlete sağladığı askeri faydalardan 1 tanesini yazınız. (..... puan)

Tanım: İktâ sistemi, ÷lke topraklarının vergi gelirlerine göre bölümlere ayrılarak, hizmetleri karşılığında komutanlara ve devlet adamlarına maaş olarak verilmesidir.

Askeri Faydası: Bu sistem sayesinde devlet, hazineden para harcamadan, her an savaşa hazır, atlı askerlerden (sipahi) oluşan büyük bir orduya sahip olmuştur.

3- Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle birlikte hükümdarlık alametlerine yeni unsurlar eklenmiştir. İslamiyet sonrası kullanılmaya başlanan bu hükümdarlık alametlerinden 2 tanesini yazınız. (..... puan)

Hutbe

Çetr (Saltanat şemsiyesi)

Tırâz (Halifenin gönderdiği süslemeli elbise)

Tevki-Tuğra

4- Vezir Nizamülmülk: "Sultanım, memleketi idare etmek için çok askere, askeri beslemek için çok mala, malı elde etmek için de halkın zenginliğine ihtiyaç vardır. Halkın zenginliği ise ancak adil kanunlarla mümkündür."

Sultan Melikşah: "Doğru dersin Vezir. Adalet, mülkün temelidir. Eğer bu zincirin bir halkası koparsa, beylik çözülmeye yüz tutar."

Bu diyalogdan yola çıkarak Türk-İslam devlet anlayışında güçlü bir devletin dayandığı temel unsurlardan 2 tanesini yazınız. (..... puan)

Güçlü bir ordu

Sağlam bir ekonomi (hazine/mal)

Halkın refahı ve zenginliği

Adaletli kanunlar ve adil bir yönetim

5- Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz. (..... puan)

a) Devletin mali işlerinden sorumlu olan divan'dır.

b) Karahanlılarda vezire unvanı verilirdi.

a) Divan-ı İstifa

b) Yuğruş

Öğrenme Çıktısı: TAR.10.1.3. Soru sayısı: 5

6- Selçuklular döneminde ticaret yolları üzerine inşa edilen ve tüccarların konaklama, dinlenme ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılayan mimari yapıların genel adı nedir? (..... puan)

Kervansaray.

7- Aşağıdaki tabloda Selçuklu Devleti'ndeki bazı arazi türleri verilmiştir. Bu arazilerin gelirleri kimlere aittir karşılardaki boşluklara yazınız.

Arazi türü	Kısa açıklama
İkta Arazi	Hizmet ve maaş karşılığında devlet adamlarına ve askerlere verilen topraklardır.
Vakıf Arazi	Gelirleri cami, medrese, hastane gibi hayır kurumlarına bırakılan topraklardır.

8- Selçuklu Devleti'nde, ülke sınırları içinde yaşayan gayrimüslimlerin mülkiyetindeki topraklara Haraci Arazi denirdi. Bu topraklardan, sahiplerinin can ve mal güvenliğinin sağlanması ve himaye edilmeleri karşılığında haraç adı verilen bir vergi alınırdı.

Bu bilgiye göre, "haraç" vergisinin alınmasının temel şartı nedir ve bu vergi hangi durumda kaldırılırdı? (..... puan)

Haraç vergisinin alınmasının temel şartı, toprak sahibinin gayrimüslim olmasıdır. Eğer toprak sahibi Müslüman olursa, kendisinden bu vergi artık alınmazdı.

9- Karahanlı devlet adamı Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig adlı eserinde şöyle der: "Dünyayı dolaşan bu satıcılar olmasaydı kara samur kürkü ne zaman giyerdin? Satıcılar gezip dolaşmasaydı bu inci dizilerini kim seyredebilirdi?"

Yusuf Has Hacib'in bu sözlerinden yola çıkarak, tüccarların (satıcıların) toplum için önemini açıklayınız. (..... puan)

Yusuf Has Hacib'e göre tüccarlar, farklı bölgelerde üretilen veya bulunan değerli malları (kürk, inci vb.) uzak yerlere ulaştırarak insanların bu ürünlere sahip olmasını sağlar. Bu sayede hem ekonomik hayatı canlandırırlar hem de insanların refah seviyesinin artmasına ve farklı kültürlerin ürünlerinin tanınmasına katkıda bulunurlar.

10- Aşağıdaki tabloda Selçuklu sosyal ve ekonomik hayatına dair bazı kavramlar verilmiştir. Kavramların karşısındaki boşluklara kısa açıklamalarını yazınız. (... puan)

Ahi	Anadolu'daki esnaf ve zanaatkârların bir araya gelerek oluşturduğu mesleki ve sosyal dayanışma teşkilatının üyesi.
İskân	Bir kimseyi veya topluluğu sürekli yaşamak üzere bir yere yerleştirmek, yurt edindirmek.

İçeriklerin devamı için bize destek olabilirsiniz

Youtube abone olmak için: <https://www.youtube.com/@tarihkursu>

Pdf dosyalara ulaşabileceğiniz web sitemiz: <https://www.tarihkursu.com/>

Facebook sayfamız: https://www.facebook.com/tarihkursu?locale=tr_TR

instagram sayfamız: <https://www.instagram.com/tarihkursu/...>

- Yeni müfredata uygun
- Akıllı tahtalar ile % 100 uyumlu
- Her ünite için ayrı slayt
- Zorunlu dersler + Seçmeli dersler
- Tyt-Ayt kurs slaytları
- Zengin içerik

Güncel slaytlarımızı incelediniz mi?

Slaytlarımıza ulaşmak için tıkla:

<https://tarihkursu.com/index.php/2024/08/29/2024-2025-guncel-tarih-dersi-slaytlari-ve-tyt-kurs-slaytlari/>